

Преглед података о изабраном пропису

Гласило:	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Број / година издања:	37/2011
Врста прописа:	ПРАВИЛНИК
Назив правног прописа:	ПРАВИЛНИК О ОБАВЉАЊУ НУКЛЕАРНИХ АКТИВНОСТИ.
Напомена правног прописа:	

Датум објављивања:	Датум важења:	Датум почетка примене:	Датум ступања на снагу:	Датум уноса:
31.05.2011.			08.06.2011.	02.06.2011.

Датум укидања:
МБР прописа који
укида:

Доносилац:	АГЕНЦИЈЕ
Територијална јединица:	РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Област примене:	ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА И ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ.
Правни основ:	ЗАКОН О ЗАШТИТИ ОД ЈОНИЗУЈУЋИХ ЗРАЧЕЊА И О НУКЛЕАРНОЈ СИГУРНОСТИ...., ОДЛУКА О ОСНИВАЊУ АГЕНЦИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ОД ЈОНИЗУЈУЋИХ ЗРАЧЕЊА И НУКЛЕАРНУ СИГУРНО....,
Модификација:	
Модификује:	
Укида:	
Пропис је правни основ за:	

232 Број 37

Гласник
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

31. мај 2011.

ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ

На основу члана 28. став 1, а у вези са чланом 25. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени гласник РС”, број 47/2006),

Комисија за хартије од вредности, доноси

РЕШЕЊЕ

о одобрењу проспекта за издавање хартија од вредности

1. Издаваоцу: Auto kuća – Zemun AD, Zemun, одобрава се проспект за издавање 2А емисије обичних акција у вредности од 12.650.000,00 динара, односно 23000 комада обичних акција номиналне вредности од 550,00 динара.

2. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 4/0-03-1925/4-11

У Београду, 19. маја 2011. године

Председник Комисије,
Милко Штимац, с.р.

АГЕНЦИЈЕ И УПРАВЕ

На основу члана 53. став 2, члана 57. став 2. и члана 60. став 3. Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС”, број 36/09) и тачке 8. став 5. подтачка 5) Одлуке о оснивању Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије („Службени гласник РС”, број 76/09),

Управни одбор Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије доноси

ПРАВИЛНИК

о обављању нуклеарних активности

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником се уређују и регулишу следећа питања:

1. начини и рокови достављања редовних извештаја о раду нуклеарног објекта;
2. услови које морају испуњавати лица која су стручно оспособљена за руковање нуклеарним материјалима;
3. начин, врсте и временски интервали у којима се врши контрола мера интегралног система управљања квалитетом за обављање нуклеарних активности.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

1. *промет нуклеарних материјала* јесте набавка, продаја, увоз, извоз, транзит и сваки други начин стављања у промет таквих материјала;
2. *коришћење нуклеарних материјала* јесте поседовање, производња и складиштење таквих материјала, као и рад са нуклеарним материјалима;
3. *ванредни догађај* јесте било који ненамеран догађај од стране извршиоца, укључујући и грешке у току рада, кварове опреме и незгоде, као и намерне активности од стране других, чије последице или могуће последице нису занемарљиве у смислу заштите и сигурности. Значај ванредног догађаја у смислу последица које може изазвати дефинисан је Међународном скалом нуклеарних и радиолошких догађаја *INES (International Nuclear Event Scale)*.

Члан 3.

Носилац лиценце за обављање нуклеарне активности (у даљем тексту: носилац лиценце) дужан је да обезбеди одговарајућа финансијска средства ради осигурања услова нуклеарне сигурности током обављања нуклеарних активности.

Носилац лиценце је дужан да обезбеди довољан број квалификованог особља са одговарајућим нивоом образовања, обуком и допунском обуком за све активности у вези са сигурношћу нуклеарног објекта и нуклеарних активности.

Носилац лиценце је дужан да осигура одговарајуће мере да обезбеди да су људске могућности и ограничења узете у обзир за све време рада нуклеарног објекта и обављања нуклеарних активности.

Члан 4.

Носилац лиценце је дужан предузети одговарајуће мере да осигура да током свих радних операција изложеност јонизујућем зрачењу радника и популације буде онолико ниска колико је то објективно могуће постићи и да не дође до излагања која ће прећи дозвољене границе.

Члан 5.

Носилац лиценце је дужан да припреми План за деловање у случају ванредног догађаја у нуклеарном објекту и током обављања нуклеарних активности који се периодично проверава и обухвата све активности које је потребно спровести у случају ванредног догађаја.

За нове нуклеарне објекте, план из става 1. овог члана мора бити припремљен и тестиран пре почетка рада, и одобрен од стране Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије (у даљем тексту: Агенција).

Носилац лиценце треба да обезбеди да је популација која живи у околини нуклеарног објекта на одговарајући начин информисана о активностима и начину деловања у случају ванредног догађаја на нуклеарном објекту.

Члан 6.

Носилац лиценце за обављање нуклеарне активности дужан је да обезбеди да је лиценца за рад нуклеарног објекта заснована на одговарајућим сигурносним анализама и програму рада што доказује да је објекат по конструкцији у сагласности са пројектом и сигурносним захтевима.

Носилац лиценце за обављање нуклеарне активности дужан је да обезбеди испуњење следећих критеријума:

1. ограничења и услови изведени из сигурносних анализа, провере и искуство у раду морају бити дефинисани и ревидирани за потребе идентификације сигурносних ограничења током рада;
2. рад, одржавање, инспекција и провера нуклеарног објекта морају се обављати у складу са одобреним процедурама;
3. процедуре за одговор на претпостављене догађаје током редовног рада и ванредног догађаја морају бити успостављене;
4. о свим ванредним догађајима важним за сигурност, Агенција се извештава у законски предвиђеном року;

31. мај 2011.

Гласник

Број 37 233

5. генерисање радиоактивног отпада током извођења нуклеарних активности сведено је на најмању могућу меру, како у погледу активности тако и у погледу запремине, и поступци неопходни за третман и складиштење услуженог горива и радиоактивног отпада, који се добијају из нуклеарне активности и на истој су локацији на којој се налази нуклеарни објекат, узимају у обзир и услове за кондиционирање и одлагање.

Носилац лиценце за обављање нуклеарне активности дужан је да обезбеди неопходну инжењерску и техничку подршку на свим пољима од важности за нуклеарну сигурност током обављања нуклеарне активности.

Носилац лиценце за обављање нуклеарне активности дужан је да припреми Програм за сакупљање и анализу оперативних искустава, да су резултати доступни и да се изведени закључци могу користити у размени искустава са другим носиоцима лиценце, Агенцијом и међународним телима и организацијама.

ПРОМЕТ И КОРИШЋЕЊЕ НУКЛЕАРНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 7.

Прометом и коришћењем нуклеарног материјала може се бавити само носилац лиценце за обављање нуклеарне активности (у даљем тексту: носилац лиценце).

За појединачни промет нуклеарног материјала, носилац лиценце дужан је да од Агенције прибави дозволу.

Агенција на захтев носиоца лиценце издаје решење о коришћењу нуклеарног материјала.

Носилац лиценце дужан је да обезбеди контролу прописаних услова за промет и коришћење нуклеарних материјала и општим актом уреди спровођење те контроле а нарочито:

1. начин вршења контроле;
2. план дозиметријског надзора;
3. план деловања у случају ванредних догађаја у промету нуклеарних материјала.

Члан 8.

Носилац лиценце дужан је да обезбеди посебна складишта и амбалажу за нуклеарне материјале, којом се осигурава безбедност нуклеарног материјала, заштита живота и здравља људи и заштита животне средине.

Складишта нуклеарних материјала, као и њихова амбалажа израђују се и одржавају у складу са прописима и стандардима Републике Србије, техничким прописима, препорукама и стандардима сигурности и безбедности МААЕ, односно нормама квалитета производа и услуга.

Члан 9.

Транспорт нуклеарних материјала врши се у складу са прописима којима се уређује превоз опасних материја и међународним конвенцијама, односно уговорима о превозу опасних материја.

УСЛОВИ КОЈЕ МОРАЈУ ИСПУЊАВАТИ ЛИЦА КОЈА РАДЕ СА НУКЛЕАРНИМ МАТЕРИЈАЛИМА

Члан 10.

Нуклеарним материјалима у промету могу да рукују само лица која имају најмање IV степен стручне спреме, електро-машинске или хемијске струке и две године радног искуства, а која су за то стручно оспособљена.

Члан 11.

Лица која раде на пословима и задацима управљања радним процесом у нуклеарном објекту морају испуњавати следеће услове:

1. на пословима и задацима руковођења истраживачким нуклеарним реактором неопходно је високо образовање стечено на академским студијама техничке или природно-математичке струке и осам година радног искуства, од чега најмање пет година на пословима у истраживачком нуклеарном реактору;

2. на пословима и задацима руковођења одржавањем технолошких, машинских и електро система истраживачког нуклеарног реактора, вођења смене погона и оператора истраживачког нуклеарног реактора потребно је високо образовање стечено на академским студијама техничке или природно-математичке струке и пет година радног искуства, од чега најмање три године на пословима у истраживачком нуклеарном реактору;

3. на пословима и задацима руковођења објектом за управљање РАО и руковођења одржавањем технолошких, машинских и електро система на објекту за управљање РАО потребно је високо образовање стечено на академским студијама техничке или природно-математичке струке и пет година радног искуства, од чега најмање три године у нуклеарном објекту.

Члан 12.

Лица која раде на пословима и задацима надзора над радним процесом у нуклеарном објекту морају испуњавати следеће услове:

1. на пословима и задацима руковођења службом за заштиту од јонизујућих зрачења на нуклеарном објекту морају имати високо образовање стечено на академским студијама техничке или природно-математичке струке и пет година радног искуства од чега најмање три године на пословима у нуклеарном објекту;

2. на пословима и задацима дозиметрије на нуклеарном објекту морају имати IV степен стручне спреме, електротехничке, физичке или хемијске струке и четири године радног искуства, од чега најмање две године у нуклеарном објекту.

Члан 13.

Лица која обављају послове извршиоца у радном процесу у нуклеарном објекту (у даљем тексту: извршиоци) морају имати најмање IV степен стручне спреме, електро-машинске, саобраћајне или хемијске струке и две године радног искуства, од чега најмање једну годину у нуклеарном објекту.

Члан 14.

Запослена лица која обављају послове из чланова 10, 11, 12. и 13. овог правилника (у даљем тексту: запослена лица) морају бити психички и физички способна за обављање тих дужности и задатака у складу са прописима који регулишу ту област.

ПЛАН И ПРОГРАМ СТРУЧНОГ ОСПОСОБЉАВАЊА

Члан 15.

Носилац лиценце је одговоран да запослена лица буду стручно оспособљена за рад.

Стручно оспособљавање запослених лица врши се према Програму стручног оспособљавања.

Програм из става 2. овог члана обухвата искуства из сопствене праксе, савете и искуства добављача технологије, стандарде и препоруке МААЕ и других међународних организација које се баве нуклеарном енергијом и нуклеарном сигурношћу.

Програм се мора обнављати најкасније сваке четврте године, и потребно је обезбедити усаглашеност програма са свим изменама и допунама прописа и стандарда који се односе на рад и одржавање нуклеарног објекта.

Програм стручног оспособљавања, његове измене и допуне одобрава Агенција.

Члан 16.

Оквирни годишњи план стручног оспособљавања запослених лица носилац лиценце подноси Агенцији на разматрање и усвајање најмање месец дана пре почетка календарске године. Оквирни годишњи план стручног оспособљавања садржи:

1. број запослених лица за које је потребно организовати стручно оспособљавање и врсту курса;

2. план организовања курсева по кварталима.

Стручно оспособљавање запослених лица врши се путем основних курсева и курсева обнове знања.

Носилац лиценце је дужан да лицу које први пут заснива радни однос на пословима из чланова 10, 11, 12. и 13. овог правилника обезбеди похађање основног курса најкасније 3 месеца од датума заснивања радног односа.

Члан 17.

По завршетку основног курса и курса обнове знања запослена лица полажу тест стручне оспособљености (у даљем тексту: тест).

Оцену резултата теста за свако запослено лице врши комисија која се састоји од четири члана при чему су два члана предложена од стране носиоца лиценце, а два су представници Агенције.

Оцена резултата теста је „Положио” и „Није положио”. Оцену „Положио” добија запослено лице који је на тесту стручне оспособљености остварило више од 80% тачних одговора.

Запосленом лицу које је на тесту после завршеног основног курса добило оцену „Није положио“, комисија ће одредити нови датум полагања теста који не може бити краћи од три месеца од датума неуспешне провере стручне оспособљености.

Запосленом лицу које је на тесту после завршеног курса обнове знања добило оцену „Није положио“, комисија ће одредити нови датум полагања теста који не може бити краћи од месец дана од датума неуспешне провере стручне оспособљености.

Запослено лице које је на тесту после завршеног основног курса или курса обнове знања добило оцену „Није положио“ може под надзором лица која су за то стручно оспособљена, само преносити, утоваривати, истоваривати и складиштити те материјале, и то ако је претходно упознато са начином таквог рада, опасностима и мерама заштите.

Члан 18.

Програм стручног оспособљавања лица која раде са нуклеарним материјалима у промету садржи:

1. основне принципе нуклеарне сигурности;
2. упутства за нормалан рад и за предузимање мера у ванредним ситуацијама;
3. поступке и прописе за заштиту од јонизујућих зрачења.

Члан 19.

Програм стручног оспособљавања лица за рад на пословима и задацима руковођења истраживачким нуклеарним реактором, вођења смене погона истраживачког нуклеарног реактора, руковођења службом за заштиту од јонизујућих зрачења у истраживачком нуклеарном реактору садржи:

1. стандарде МААЕ из сигурности управљања истраживачким нуклеарним реактором;
2. основе теорије нуклеарних реактора;
3. основе технике нуклеарних реактора;
4. управљање нуклеарним реактором;
5. поступке за руковање нуклеарним горивом реактора;
6. поступке за управљање РАО;
7. основе теорије процене ризика од јонизујућих зрачења;
8. упутства за поступке, услове рада и ограничења у нормалном поступку;
9. план деловања у случају акцидента и у случају природних, нуклеарних и других великих удеса, као и у случају рата;
10. интегрални систем управљања квалитетом.

Програм стручног оспособљавања лица за рад на пословима и задацима руковођења одржавањем технолошких, машинских и електро система истраживачког нуклеарног реактора, оператора истраживачког нуклеарног реактора и извршиоца у радном процесу садржи:

1. принципе функционисања нуклеарног реактора;
2. основне принципе нуклеарне сигурности;
3. инструментацију и системе управљања;
4. компоненте технолошких, машинских и електро система нуклеарног реактора;
5. упутства за нормалан рад и за предузимање мера у ванредним ситуацијама;
6. поступке и прописе за заштиту од јонизујућих зрачења;
7. поступке за управљање РАО;
8. интегрални систем управљања квалитетом.

Програми из ст. 1. и 2. овог члана садрже и практичну обуку на истраживачком нуклеарном реактору или на његовом симулатору.

Члан 20.

Програм стручног оспособљавања лица за рад на пословима и задацима руковођења објектима за управљање РАО, руковођења одржавањем технолошких, машинских и електро система на објектима за управљање РАО, руковођења службом за заштиту од јонизујућих зрачења на објектима за управљање РАО и извршилаца у радном процесу на објектима за управљање РАО садржи:

1. стандарде МААЕ за управљање РАО;
2. поступке прераде и дораде РАО;
3. пројектна својства објекта и његове карактеристике у функцији времена током коришћења и после затварања;
4. инструментацију и методе надзора;
5. упутства за нормалан рад и за деловање у случају акцидента;

6. поступке и прописе за заштиту од јонизујућих зрачења;
7. поступке и прописе радијационе и нуклеарне безбедности;
8. упутства у случају ванредних догађаја;
9. интегрални систем управљања квалитетом.

Члан 21.

Носилац лиценце дужан је да обезбеди периодичну обнову знања лица која раде на пословима и задацима из чланова 10, 11, 12. и 13. овог правилника једном годишње.

Члан 22.

Носилац лиценце дужан је да води евиденцију стручног оспособљавања запослених лица. Евиденција садржи следеће податке:

1. име и презиме;
2. јединствени матични број грађана;
3. датум и место рођења;
4. ниво образовања и струка;
5. датум запошљавања на пословима из чланова 10., 11., 12. и 13. овог правилника;
6. датум завршетка, број дипломе и институција која је издала Диплому о допунској оспособљености за спровођење мера заштите од јонизујућег зрачења;
7. датум завршетка основног курса, датум одржавања теста и оцена на тесту;
8. датум завршетка сваког наредног курса обнове знања, датум одржавања теста и оцена на тесту.

Носилац лиценце је дужан да податке о запосленим лицима доставља Агенцији најкасније у року од 15 дана од дана настанка промене. Под променом се подразумева:

1. заснивање радног односа на пословима из чланова 10, 11, 12. и 13. овог правилника;
2. престанак радног односа на пословима из чланова 10, 11, 12. и 13. овог правилника;
3. забрана обављања послова и задатака који су релевантни за нуклеарну сигурност и безбедност.

ОЦЕНА СИГУРНОСТИ НУКЛЕАРНОГ ОБЈЕКТА

Члан 23.

Нуклеарни објекат има прихватљиви ниво сигурности ако испуњава следеће критеријуме:

1. ниво изложености јонизујућим зрачењима свих лица унутар објекта, у свим радним стањима тог објекта, одговара прописима о заштити од јонизујућих зрачења;
2. ниво изложености јонизујућим зрачењима појединаца у околини нуклеарног објекта, услед редовних погонских испуштања радиоактивних ефлуената из нуклеарног објекта, је мањи од 1% вредности прописане границе дозе за појединца из становништва;
3. пројектоване мере нуклеарне сигурности обезбеђују да је вероватноћа појаве озбиљног оштећења језгра реактора за постојеће нуклеарне објекте са реакторским постројењем мања од 1Е-04 по години рада нуклеарног објекта;
4. у случају ванредног догађаја, са вероватноћом појаве једном у животном веку нуклеарног објекта, максимална доза за појединца је мања од 5 mSv за цело тело и мање од 30 mSv за штитну жлезду, а колективна доза мања од 1Е-02 човек Sv, при чему је минимална вредност дозе до које се интеграција врши 0,05 mSv;
5. у случају ванредног догађаја, са вероватноћом појаве мањом од 1Е-04 по години рада нуклеарног објекта, максимална доза за појединца из становништва је мања од 0,25 Sv за цело тело и мања од 2,5 Sv за штитну жлезду, а колективна доза је мања од 1Е-04 човек Sv, при чему је минимална вредност дозе до које се интеграција врши 5 mSv.

Испуњеност критеријума из става 1. овог члана оцењује се на основу извештаја о нуклеарној сигурности и друге прописане документације, а у складу са стандардима МААЕ.

ИНТЕГРАЛНИ СИСТЕМ УПРАВЉАЊА КВАЛИТЕТОМ

Члан 24.

Методологија израде програма осигурања квалитета за нуклеарне објекте дата је у Прилогу 1 овог правилника.

31. мај 2011.

Гласник

Број 37 235

Програм контроле мера интегралног система управљања квалитетом може обухватити једну или више провера зависно од величине, природе и сложености организације која се проверава. Те провере могу имати неколико циљева, и могу садржавати заједничке или комбиноване провере.

Две или више организација које обављају проверу могу да сарађују вршећи заједничку проверу као део њиховог програма провере.

Програм контроле мера садржи:

1. низ интерних провера које обухватају интегрални систем управљања квалитетом у целој организацији која обавља нуклеарне активности и врше се током целе године;

2. провере потенцијалних испоручилаца критичних производа (материјала и опреме за изградњу и одржавање нуклеарног објекта који морају у погледу квалитета одговарати прописаним стандардима, техничким нормативима, односно нормама квалитета, а квалитет услуга при изградњи и одржавању тих објеката мора одговарати прописаним нормативима), највише 6 месеци пре уградње;

3. провере преко треће стране које тело за сертификацију/регистрацију спроводи ради сертификације/регистрације и надзора интегралног система управљања квалитетом у року који је предвиђен уговором између сертификационог тела и наручиоца;

4. ванредне провере од стране Агенције и МААЕ.

Записи програма контроле мера морају да се одржавају.

ИЗВЕШТАВАЊА О ОБАВЉАЊУ НУКЛЕАРНИХ АКТИВНОСТИ

Члан 25.

Носилац лиценце за обављање нуклеарне активности једном годишње, до првог марта текуће, за претходну годину доставља Агенцији извештај о раду.

Облик и садржај извештаја из претходног става дефинисани су у извештају о сигурности за нуклеарну активност и одобрени су лиценцом Агенције.

У случају прекорачења погонских услова и ограничења утврђених у лиценци за нуклеарну активност, или у случају ванредног догађаја носилац лиценце одмах обавештава Агенцију о догађају, и у року од 15 дана доставља Агенцији извештај о акциденту.

Члан 26.

Агенција може захтевати од носиоца лиценце да је одмах обавести о ванредном догађају и да достави извештај.

Облик и садржај извештаја из претходног става дефинисани су у извештају о сигурности.

Агенција може ванредно у случају сумње да постоје одступања од услова дефинисаних лиценцом да затражи извештај од носиоца лиценце о условима на које се та сумња односи.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 27.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 110-00-6/2011-01

У Београду, 16. марта 2011. године

Председник

Управног одбора,

проф. др Иштван Бикит, с.р.

ПРИЛОГ 1.

МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ ПРОГРАМА ОСИГУРАЊА КВАЛИТЕТА ЗА НУКЛЕАРНЕ ОБЈЕКТЕ

Сврха и обим методологије

Овим прописом утврђују се принципи, циљеви и начин израде програма осигурања квалитета и његово спровођење за време претходних радова, пројектовања, производње, изградње, пуштања у рад и за време рада постројења, система и компоненти важних за сигурност нуклеарног објекта. Програм осигурања

квалитета примењује се на све активности које утичу на квалитет, као што су: студијско-истражни радови, пројектовање, израда, руковање и транспорт, складиштење, чишћење, монтажа, испитивање, пуштање у рад, рад, инспекција, одржавање, модификација, измена горива и трајни престанак рада нуклеарног објекта. Програм осигурања квалитета морају примењивати сви учесници у изградњи и коришћењу нуклеарног објекта: пројектанти, испоручиоци, извођачи, оператори и друга правна и физичка лица која учествују у активностима које утичу на квалитет.

Корисник нуклеарног објекта одговоран је за цео нуклеарни објекат, као и за утврђивање и спровођење програма осигурања квалитета. Корисник нуклеарног објекта може доделити другим организацијама посао утврђивања и спровођења целог програма или дела програма осигурања квалитета, али је одговоран за његово целокупно остварење.

Програм осигурања квалитета

Програм осигурања квалитета утврђује се у складу са захтевима садржаним у овом пропису и саставни је део пројекта нуклеарног објекта. Програмом се мора обезбедити контрола над свим активностима повезаним са нуклеарним објектом.

Програм осигурања квалитета састоји се од плана осигурања квалитета и програмских поступака који морају бити на одговарајући начин одобрени. Планом се одређују захтеви, а поступцима — начин задовољења захтева.

Руководство мора осигурати ефикасно спровођење програма осигурања квалитета, у складу с временским плановима за извршавање активности на пројекту, укључујући и набавку материјала.

Програмом се мора утврдити организациона структура у оквиру које се планирају и спроводе активности осигурања квалитета и јасно приказати одговорности и овлашћења особља и правних лица која су ангажована.

При утврђивању програма морају се размотрити технички аспекти активности које се изводе. Програм мора садржати ставке које обезбеђују идентификацију и усклађивање са техничким прописима, стандардима, спецификацијама и признатом праксом.

Морају се утврдити компоненте, услуге и процеси на које ће се примењивати програм осигурања квалитета и одговарајуће методе или степен надзора и провере за те компоненте, услуге и процесе. У програму се морају предвидети надзор и провера активности које утичу на квалитет компоненти услуга и процеса, у обиму који је у складу с важношћу тих активности за сигурност нуклеарног објекта.

У програму се мора предвидети стручно оспособљавање лица која врше активности од утицаја на квалитет.

У програму се морају навести језици који се користе у документацији. Морају се утврдити мере којима се обезбеђује да лица која врше функцију осигурања квалитета довољно знају језик којим је документација написана. Преведе документације морају прегледати компетентна лица. Потребна је потврда усаглашености с оригиналом.

У програму се мора обезбедити да се активности које утичу на квалитет врше у складу са писаним поступцима, упутствима и цртежима. Упутства, поступци и цртежи морају обухватити одговарајуће квалитативне и квантитативне критеријуме прихватања.

Поступке за спровођење програма осигурања квалитета на планираној и системској основи за различите фазе пројекта нуклеарног објекта мора развити и документовати правно лице које спроводи те активности. Поступци се морају периодично прегледати и унапређивати.

Руководство правног лица које је одговорно за спровођење програма мора у одређеним интервалима прегледати стање и прикладност делова програма за који је одговорно. Корективна акција мора се предузети у року од 30 дана од дана откривања недостатка у програму.

Организација

Мора се утврдити документована организациона структура, с јасно дефинисаним функционалним одговорностима, нивоима одговорности и линијама за унутрашње и спољне комуникације руковођења, усмеравања и извршавања програма осигурања квалитета.

Организациона структура и расподела послова и задатака морају обезбедити да:

1. извођачи радова буду одговорни за своје радове, као и за остварење траженог квалитета;

2. проверу усаглашености траженог и оствареног квалитета радова не могу спроводити лица одговорна за обављање радова.

Овлашћење и дужности правних и физичких лица одговорних за спровођење и проверу осигурања квалитета, као и за спровођење других активности које утичу на сигурност морају се писмено утврдити. Физичка и правна лица и организације које спроводе задатке у вези са осигурањем квалитета морају имати довољно овлашћења и организацијске слободе за утврђивање проблема и за покретање, предлагање или спровођење решења. Та физичка и правна лица и организације надлежни су за покретање акција надзора над даљом обрадом, испоруком или монтажом неке компоненте која има недостатке или не задовољава постављене критеријуме док се не постигне њена исправност.

Лица одговорна за ефикасно извршење било ког дела програма осигурања квалитета, без обзира на организациону структуру, морају имати директан приступ таквим нивоима руководства који су потребни за ефикасно осигурање квалитета.

Ако постоје уговори између више правних лица, одговорност сваког правног лица мора се јасно утврдити и морају се одговарајућим мерама обезбедити везе и координација међу њима. Мора се обезбедити комуникација између правног лица и организационих група које учествују у активностима које утичу на квалитет. Пренос основних информација мора се обезбедити преко одговарајуће документације. Мора се идентификовати тип документа и образovati листа њихове расподеле.

Морају се изградити планови за избор и оспособљавање лица која спроводе активности које утичу на квалитет. При том се мора уважавати план активности на пројекту да би се обезбедило довољно времена за избор, именовање и оспособљавање потребног броја тих лица.

Лица одговорна за спровођење активности које утичу на квалитет морају бити квалификована по основу редовног школовања, као и по основу искуства и стручности који се траже за специфичне задатке. Програми и начин школовања морају се утврдити тако да обезбеђују постизање и одржавање одговарајуће стручности. Постизање и одржавање стручности мора се доказивати одговарајућим писменим уверењем.

Контрола документације

Припремање, преглед, одобравање и издавање докумената битних за извршење и проверавање рада, као што су упутства, поступци и цртежи, морају се надзирати.

Надзорне мере морају садржавати идентификацију свих физичких или правних лица одговорних за припремање, преглед, одобравање и издавање докумената који се односе на активности које утичу на квалитет. Правно или физичко лице које врши преглед и даје одобрење мора имати приступ одговарајућим информацијама на којима се преглед или одобрење заснивају.

Систем издавања и расподеле докумената мора се утврдити коришћењем најновије листе расподеле. Морају се предузети мере којима се обезбеђује упознавање учесника с активностима и коришћење одговарајућих исправних докумената за спровођење активности.

Измене докумената морају се прегледати и одобрити у складу с документованим поступком. Правна лица за преглед докумената морају имати приступ одговарајућим информацијама на основу којих се издају одобрења, као и одговарајуће знање о захтевима и намери оригиналног документа. Измене докумената морају прегледати и одобрити правна лица која су извршила преглед и одобрење оригиналног документа или друга правна лица која су посебно именована. О ревизији документа и његовом стварном статусу благовремено се морају информисати сви појединци и правна лица на које се тај документ односи.

Контрола пројектовања

Морају се утврдити и документовати мере контроле које ће обезбедити да се специфицирани пројектни захтеви – прописани услови, пројектне основе, прописи и стандарди – исправно преносе у спецификације, цртеже, поступке или упутства. Те мере морају укључивати одредбе које ће обезбедити да степени квалитета буду специфицирани и наведени у пројектним документима. Промене и одступања од специфицираних пројектних захтева и степени квалитета морају се надзирати. Такође се морају утврдити мере избора и прегледа свих материјала, делова, опреме и процеса који су битни за функцију система, компоненте или конструкције.

Мере контроле пројекта морају се применити на ставке као што су: заштита од јонизујућих зрачења, анализа физичких особина и напрезања (топлотна, хидраулична, сеизмичка), анализа ванредних догађаја, компатибилност материјала, приступачност за инспекцију у току рада, одржавање и поправка, приказ критеријума прихватања за инспекцију и испитивање.

Пројектне активности морају се документовати како би се омогућило да их провере стручна лица која нису укључена у израду оригиналног пројекта.

Спољна и унутрашња сарадња између организација и организационих јединица које раде пројект мора се писмено утврдити. Одговорност за свако правно лице и организациону јединицу мора се дефинисати довољно детаљно да се обухвати припрема, преглед, одобрење, расподела и ревизија докумената који укључују сарадњу.

Морају се утврдити методе за размену пројектних информација, укључујући и промене, кроз сарадњу на пројекту. Размена информација мора се документовати и надзирати.

Мерама контроле пројекта мора се обезбедити провера његове адекватности (прегледом пројекта, коришћењем алтернативних метода прорачуна или извођењем одговарајућег програма испитивања). Проверу пројекта морају вршити лица или групе које не раде оригинални пројект. Методе провере мора утврдити одговорно правно лице, а резултати провере морају се документовати до назначеног обима.

Програм провере адекватности специфичних карактеристика пројекта мора обухватити квалификовано испитивање прототипа под најнеповољнијим условима за специфичне пројектне карактеристике које се проверавају. Ако то није могуће, испитивање се може вршити под другим условима ако се резултати могу пренети на најнеповољније пројектне услове и тако проверити адекватност за специфичне пројектне карактеристике.

Мора се обезбедити документовани поступак за спровођење промена пројекта, укључујући промене на објекту. Технички утицај промена мора се пажљиво размотрити и морају се документовати тражене акције. Промене у пројекту морају проћи исте мере контроле као оне које су примењене на оригинални пројект.

Документе о променама морају прегледати и одобрити исте групе или правна лица одговорна за преглед и одобрење оригиналних пројектних докумената, осим ако су друга правна лица посебно именована. Именовање других правних лица мора бити условљено њиховим приступом одговарајућим информацијама, компетенцијом у специфичном пројектном подручју и адекватним разумевањем оригиналних пројектних захтева и намера. Информације у вези са променама морају се преносити свим лицима и организацијама које су ангажоване.

Контрола набавке

Мора се утврдити и документовати да су обухваћени прописани захтеви, пројектне основе, стандарди, спецификације и други захтеви потребни за осигурање захтеваног квалитета, или да се на њих позива документација за набавку елемената и услуга.

Захтеви за набавку морају, поред осталог, обухватити и следеће:

1. приказ обима рада испоручиоца;
2. техничке захтеве специфициране референтним документима, као што су прописи, стандарди, правилници, поступци, упутства и спецификације у последњој верзији која описује компоненте или услуге;
3. захтеве за испитивање, инспекцију и критеријуме прихvatљивости, као и сва специјална упутства и захтеве;
4. обезбеђење приступа постројењима и документима ради претходних провера и инспекција, ако је то потребно;
5. идентификацију захтева осигурања квалитета и елементе програма примењиве на компоненте или услуге;
6. идентификацију тражене документације коју треба припремити и поднети на преглед или одобрење купцу, као што су инструкције, поступци, спецификације, забелешке о инспекцији и испитивању и остале забелешке у вези са осигурањем квалитета;
7. одредбе за контролисану дистрибуцију, чување, одржавање и употребу забележака осигурања квалитета;
8. захтеве за извештавање о одобрењу решења о неусклађености;

31. мај 2011.

Гласник

Број 37 237

9. одредбе за преношење захтева из докумената набавке на друге произвођаче и испоручиоце, укључујући купчев приступ њиховим постројењима и забелешкама;

10. одредбе за спецификовање рокова подношења докумената. Основно разматрање приликом вредновања и избора испоручиоца мора бити усмерено на процену његове способности да испоручи компоненте или услуге у складу са захтевима докумената набавке.

Процена испоручиоца укључује:

1. коришћење података о постигнутом квалитету у сличним ранијим испорукама;

2. коришћење актуелних забележака испоручиоца о осигурању квалитета, које су документоване квалитативним или квантитативним информацијама које се могу објективно проценити;

3. процене стручне и техничке способности испоручиоца, као и његове способности за остваривање квалитета;

4. процену помоћу изабраних узорака производа.

Набављене компоненте и извршене услуге морају се контролисати ради усаглашавања са документима набавке. Контрола се састоји у доказивању квалитета, инспекцији и прегледу на лицу места, као и прегледу производа након испоруке.

Узорци материјала задржавају се, према потреби, одређено време на договореној локацији и контролишу се ради пружања могућности за даља испитивања.

Документована евиденција за набављене компоненте мора да одговара документима набавке и мора бити на располагању у нуклеарном објекту пре монтаже или коришћења. Та евиденција мора бити довољна да идентификује све захтеве за набављене компоненте. Евиденција може бити у облику писане потврде да компонента испуњава све захтеве, под условом да се испуњење захтева може проверити.

Контрола материјала

Морају се утврдити мере за идентификацију и контролу квалитета компонената, укључујући и делимично израђене склопове, према захтевима за време израде, испоруке, уградње и употребе. Те мере обезбеђују идентификацију компоненти за време дограђивања, испоруке, уградње и употребе, помоћу групног броја, броја дела, серијског броја или других одговарајућих средстава, било на елементу или на забелешкама које ту компоненту прате. Тражена документација о квалитету материјала мора пратити елементе у процесу израде и уградње.

Физичка идентификација мора се користити максимално. Ако је физичка идентификација непрактична и недовољна, користи се физичка сепарација, процедурална контрола или друга одговарајућа средства за идентификацију.

Мере идентификације и контроле морају се одредити да би се спречило коришћење неисправног или оштећеног материјала, делова или компоненти на било ком месту.

Ако се за идентификацију користи означавање, оно мора бити јасно, недвосмислено и неизбрисиво и мора се примењивати тако да не утиче на функцију елемента.

Означавање се не сме сакрити обрађивањем површине или облогом, осим ако начин идентификације није замењен.

Морају се утврдити и документовати мере за надзор над руковањем, складиштењем и отпремањем, које укључују чишћење, паковање и чување материјала и опреме у складу с утврђеним упутствима, поступцима и цртежима, да би се спречиле штете, кварење или губитак. Ако је за одређене елементе то потребно, мора се специфицирати и обезбедити специјална заштита.

Контрола радних процеса

Процеси који утичу на квалитет, а који се користе у пројектовању, изради, изградњи, испитивању, пуштању у рад и раду нуклеарног објекта морају се контролисати у складу са специфицираним захтевима. Ако је прописима, стандардима, спецификацијама, критеријумима или другим специјалним захтевима то предвиђено, морају се утврдити и документовати мере да те процесе извршава квалификовано особље, коришћењем квалификованих поступака и одговарајуће опреме. За процесе који нису обухваћени расположивим стандардима или ако захтеви за квалитетом прекорачују захтеве постојећих стандарда, морају се дефинисати потребна квалификација особља, поступци и опрема.

Контрола испитивања и инспекција

Ради провере усаглашености са документованим упутствима, поступцима и цртежима, мора се утврдити и спровести програм за

инспекцију елемената, услуга и активности које утичу на њихов квалитет. Такву инспекцију морају спроводити лица која нису директно задужена за извршење активности које се проверавају.

Инспекцијом се утврђује да ли су испитивања, мерења и тестирања спроведени за сваку радну операцију где је потребно осигурање квалитета.

Ако је инспекција обрађених материјала или производа немогућа или неподобна, мора се обезбедити индиректна контрола праћењем процесних метода, опреме и особља.

Инспекција и индиректна метода контроле морају се спровести ако је то нужно за потпуну контролу.

Тачке задржавања иза којих се рад неће наставити без одобрења именованог правног лица организације, ако је таква инспекција потребна, морају се назначити у одговарајућим документима. Такво одобрење мора се документовати пре наставка рада после назначене тачке.

Програм инспекције мора се планирати и спроводити у току рада система, конструкција и компоненти, а резултати се оцењују према задацима почетног стања. Програм испитивања мора се утврдити како би се обезбедили идентификација, извођење и документовање свих испитивања потребних да се покаже да ће постројење, системи и компоненте радити на задовољавајући начин. Програм испитивања обухвата сва тражена испитивања а укључује према потреби квалификацијска испитивања поступака и опреме, квалификацијска испитивања прототипа, тестове пре монтаже, претпогонска испитивања, испитивања приликом пуштања у рад и погонска испитивања.

Сва испитивања морају се спроводити у складу са прописаним поступцима. Ти поступци, између осталог, укључују: захтеве и критеријуме прихватања спецификоване у пројектним документима, начин задовољења предуслова за одређено испитивање, начин задовољења услова околине и потребну стручну осposобљеност лица која врше испитивање и захтевано баждарење инструментације. Резултати испитивања морају се документовати и проценити ради задовољења захтева испитивања.

Морају се утврдити мере које обезбеђују да алат, баждарна мерила, инструменти и друга опрема и уређаји за инспекцију, мерење и испитивање, који се користе за одређивање усаглашености с критеријумима прихватања буду исправни у погледу обима, типа, тачности и прецизности.

Уређаји за испитивање и мерење који се користе у активностима које утичу на квалитет морају се контролисати, баждарити и подешавати у специфицираним интервалима или пре употребе, да би се одржала тачност у оквиру потребних граница.

Кад се открију одступања од прописаних граница, мора се проценити важност претходних мерења и испитивања и поново се мора оценити прихватање испитаних елемената. Морају се утврдити контроле да би се обезбедило исправно руковање, складиштење и коришћење баждарене опреме.

Стање утврђено испитивањем и инспекцијом појединих компоненти нуклеарног објекта идентификује се коришћењем ознака, маркица, плочица, налепница, картица праћења, забележби инспекција, физичке локације или других одговарајућих средстава која могу показати прихватљивост или неусклађеност компоненти с обзиром на испитивања и инспекције које су извршене. Идентификација стања инспекције и испитивања мора се одржавати, према потреби, за време производње, монтаже и рада компоненти да би се обезбедило коришћење, монтирање или рад само оних компоненти које су подвргнуте захтеваној инспекцији и испитивању.

Утврђују се мере за означавање радног стања система и компоненти нуклеарног објекта, на пример означавање вентила и прекидача, да би се спречило непожељни рад.

Контрола неусклађености

Морају се утврдити мере за контролу компоненти које не задовољавају захтеве, да би се спречило њихово несмотрено коришћење или монтаже. Ради надзора, ове компоненте морају се означити вешањем плочица или физичким раздвајањем, кад је то практично. Морају се утврдити, документовати и спровести мере за надзор даље обраде, испоруке или монтаже неодговарајућих или оштећених компонената.

Неодговарајуће компоненте морају се: прегледати и прихватити, без модификације одбити, поправити или прерадити,

у складу с документованим поступцима. Мора се одредити одговорност и овлашћење за преглед и поступак са неодговарајућом компонентом.

О прихватању неодговарајуће компоненте која одступа од набавних захтева мора се извести крајњи корисник.

Опис промена, пропуста или одступања који су прихваћени мора се документовати за стварно изведено стање.

Корективне акције

Програмом се мора обезбедити предузимање одговарајуће акције да се обезбеди идентификација и да се отклоне стања штетна за квалитет, као што су кварови, недостаци, одступања, оштећен или неисправан материјал и опрема и други недостаци.

За стања која штетно утичу на квалитет, програмом се мора обезбедити утврђивање узрока и корективна акција којом се спречава понављање таквог стања.

Идентификација стања која штетно утичу на квалитет, њихов узрок и корективна акција морају се документовати и о њима извести одговарајуће руководство.

Документовање и архивирање

Сви записи осигурања квалитета предвиђени програмом морају се благовремено урадити. Записи представљају објективну евиденцију квалитета, обухватају резултате прегледа, инспекција, испитивања, провера праћења рада и анализа материјала и дневника о раду нуклеарног објекта, квалификацију особља, поступке и опрему, предвиђене поправке и осталу одговарајућу документацију. Сви записи осигурања квалитета морају бити читљиви, комплетни и једнозначно препознатљиви, с обзиром на елемент о коме је реч.

Писмено се мора утврдити време чувања записа осигурања квалитета и одговарајућег материјала за испитивање, као и број примерака. Систем мора захтевати да се води довољно докумената, да се обезбеди евиденција и увид у активности које утичу на квалитет и да се опишу почетна погонска стања. Систем мора обезбедити идентификацију, сакупљање, израду индекса, архивирање, чување, одржавање и одлагање докумената. Документи се морају чувати на такав начин да се могу лако пронаћи и одржавати у одговарајућем амбијенту, тако да се спречи штета или губитак.

Писмено се мора утврдити време чувања докумената осигурања квалитета, као и одговарајућег материјала за испитивање и узорака. Документе који исправно идентификују стварно стање компоненти мора чувати одговорно правно лице за време радног века компоненте од производње до складиштења, монтаже и погона. Чување других докумената који се не односе на цео радни век компоненте биће одређен у складу с типом документа. Располагање документима мора бити у складу с прописаним поступцима.

Ревизија

Морају се предузети мере за ревизију спровођења и ефикасности програма осигурања квалитета. Према потреби, систем планираних и документованих унутрашњих и спољних ревизија мора се спровести да би се утврдила усаглашеност са свим аспектима програма осигурања квалитета и да би се одредила ефикасност програма.

Ревизије се воде у складу с писаним поступцима или контролним листама. Правна лица одговорна за ревизије бирају и именују квалификовано особље за вршење ревизије.

Особље мора бити независно од директне одговорности за активности које прегледа. У случају унутрашњих ревизија, лица непосредно одговорна за извршење активности које се прегледају не смеју бити извршиоци ревизије. Резултати ревизије се документују и достављају правним лицима одговорним за област на коју се ревизија односи. Додатна акција предузима се ради утврђивања и отклањања недостатака утврђених за време ревизије.

Ревизије се морају планирати на основу стања и значаја активности и морају се спроводити кад постоји неки од следећих услова ако је:

1. потребна систематска и независна процена ефикасности програма;
2. пре доделе уговора или наруџбине, потребно утврдити погодносћ програма осигурања квалитета извођача;
3. после доделе уговора протекло довољно времена за спровођење програма осигурања квалитета и ако се може утврдити да правно лице адекватно извршава функције како је дефинисано у програму осигурања квалитета, прописима, стандардима и другим уговорним документима;

4. дошло до значајних промена у функционалним подручјима програма осигурања квалитета, као што су знатна реорганизација или ревизија поступка;

5. дошло до сумњи у квалитет производа или услуга због недостатка у програму осигурања квалитета;

6. потребно проверити спровођење тражених корективних акција.

На основу члана 49. став 5. Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС”, број 36/09) и тачке 8. став 5. подтачка 5) Одлуке о оснивању Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије („Службени гласник РС”, број 76/09),

Управни одбор Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије доноси

ПРАВИЛНИК

о условима за добијање лиценце за обављање нуклеарне активности

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником се уређују следећа питања:

1. документација која се подноси уз захтев за издавање лиценце за лоцирање, пројектовање, изградњу, пуштање у пробни рад, пробни рад, коришћење, трајан престанак са радом и декомисију нуклеарног објекта;

2. документација која се подноси за сваку измену или модификацију у току лоцирања, пројектовања, изградње, пуштања у пробни рад, пуштања у рад, коришћења, трајног престанка рада и декомисије нуклеарног објекта;

3. испуњеност прописаних мера нуклеарне сигурности на основу извештаја о нуклеарној сигурности и друге документације за сваку нуклеарну активност појединачно.

Члан 2.

Овим правилником се прописују услови за добијање лиценце за обављање нуклеарних активности.

Захтев за добијање лиценце за обављање нуклеарних активности подноси се Агенцији за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије, од стране правног лица које уз захтев достављање потребну документацију.

Члан 3.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

1. *извештај о нуклеарној сигурности* је документ који припрема инвеститор, односно оператор нуклеарног објекта ради добијања одобрења за изградњу нуклеарног објекта, односно документ који припрема носилац лиценце за обављање нуклеарне активности у поступку добијања одобрења за обављање нуклеарне активности;

2. *коначни извештај о нуклеарној сигурности* је документ који припрема оператор нуклеарног објекта ради добијања одобрења за пуштање у пробни рад и пуштање у рад нуклеарног објекта, односно документ који припрема носилац лиценце ради добијања одобрења за обављање нуклеарне активности;

3. *друга документација* је додатна и референтна документација потребна за утврђивање испуњености мера нуклеарне сигурности;

4. *анализа сигурности* је процес утврђивања сигурности нуклеарног објекта описивањем, анализирањем и доказивањем пројектних мера и погонских поступака нуклеарног објекта предвиђених за спречавање акцидента, односно за ублажавање његових евентуалних последица;

5. *стручне оцене и мишљења* о извештају о нуклеарној сигурности, коначном извештају о нуклеарној сигурности и изменама и допунама коначног извештаја о нуклеарној сигурности јесу самостални документи које израђују овлашћена правна лица и у којима се разматра, анализира и оцењује стање нуклеарне сигурности презентовано у тим документима.